

10321

(13)81 januari 19

(Reval)

(Rådet i Reval) skriver till Tyska ordens ordensmästare. Bland annat omtalas en kurir som har kommit från Bo Jonsson i Sverige, medförande brev till biskopen på Ösel. Budet har redan givit sig av. Utfärdarna beseglar.

Avskrift (på tyska) i Coll. 230, inv. 1, No Ad 5 (äldre beteckning: Denkelbuch II), pag. 57, Tallinna Linnaarhiiv, Tallinn.
SDHK nr 44938.
Tryckt: LECUB III, nr 1167.

Anno lxxx primo littere destinate magistro Lÿuonie – – – Ock wetet hochghemÿnnede here · dat hir ein looper ouer ys ghekomen ÿs vt Sweden van Boø Jonesson · vnde heuet breue ghebracht dem byßschoppe van Osele in de hant tho antwordene · edder de breue wedder tho rÿgge tho bringene. Vnde de bode ÿs alrede vort an thut em wart – – – Scripta in profesto beatorum Fabianj et Sebastianj, martirum gloriosorum, nostro sub secreto.

5

2 ys] *Bokstaven y är försedd med en överskriven båge.*

10322

1381 januari 20

Nyköping

Olof Karlsson erkänner i öppet brev att han, då drotsen Bo Jonsson höll bröllop för honom, skänkt som morgongåva till sin hustru Cecilia Filipdotter 2 markland jord i Lindö i Vallentuna socken, 1 örtugland jord i Bällsta i samma socken, 2 markland jord i Ström i Husaby-Norrunda (nu Norrunda) socken och 5 öresland jord i Skälhamra i Täby socken med alla tillagor på evig tid. Om paret får barn ska egendomarna vara deras moderne och ej fäderne. Skulle de bli barnlösa ska egendomarna tillfalla den av makarna som överlever den andra. Fastar är riddarna Sten Bengtsson, rikets marsk, Staffan Ulfsson, Nils Gädde och Magnus Håkansson samt väpnarna Ture Bengtsson, Arvid Bengtsson, Jöns Bengtsson, Torkel Haraldsson, Folke Nilsson, (Staffan) Stangenberg, Håkan Halstensson och Ragvald Magnusson av Åkerö. Förskälaman är riddaren Karl Ulfsson, lagman i Uppland, och vedervaruman biskop Tord (Gunnarsson) i Strängnäs.

Utfärdaren beseglar brevet tillsammans med biskop Tord och de ovannämnda riddarna och väpnarna.

Avskrift i vidimation på papper, 1438 25/5 (SDHK nr 22988), Sv. Riksarkivet.
SDHK nr 11837.

Regest: RpPrH nr 45.

Om utfärdaren och hans hustru Cecilia Filipdotter (Folkungäättens oäkta gren) se ÄSF I, s. 45 f.

Om fastarna och sigillanterna se för Sten Bengtsson (Bielke), Staffan Ulfsson (Ulv), Ture Bengtsson (Bielke), Arvid Bengtsson (Oxenstierna) och Folke Nilsson (Ivar Nilssons ätt) SRM med vidare hänvisningar; för Nils (Jonsson) Gädde ÄSF II, s. 44; för Magnus Håkansson (Magnus Marinassons ätt) ÄSF I, s. 174; för Jöns Bengtsson (Oxenstierna) H. Gillingstam, Ätterna Oxenstierna och Vasa under medeltiden (1952), 62 ff.; för Torkel Haraldsson (Gren) ÄSF I, s. 57 f.; för (Staffan Nilsson) Stangenberg S. Kraft, Linköpings historia, del 1 (2:a uppl. 1975), s. 211 ff., och G. Tagesson, Biskop och stad – aspekter av urbanisering och sociala rum i medeltidens Linköping (2002), s. 404 f.; för Håkan Halstensson (Halsten Peterssons ätt) DS nr 10328; för Ragvald Magnusson (Vinstorpaätten) ÄSF I, s. 98 f., och om dennes sätesgård Åkerö DMS, Södermanland 2:5, s. 55 ff.

I vidimationen 1438 25/5 är detta brev avskrivet tillsammans med 1430 25/11 (SDHK nr 21504) och 1435 20/1 (SDHK nr 22295).

Alla thom thetta breff høra eller se helsar jak Olaff Karlsson kerlika mæther warom Herra / Thet skal allom mannom witerlicht wara / at jach kennis meth thesso myno nerwarande yjno breffwe / at tha drozet Boo Jonsson mit brølløp gyordhe tha gaff jak mynne elskelike husfrv Cecilix Philippussa dotter / til morghongawo thessen myn godz som her
 5 nempnis / som først ær / tw marker land jordh j Lindø i Walintwna sokn / ena ørtugh land jordh j Bellista i sammo sokn / tw marker land jordh i Strøm i Husaby Norswnd sokn / oc fæm øris land jordh i Skwlhambre i Tæby sokn i wato / oc thørro / ner by / oc fyerre engo nokraledhis wndantakno, meth swadan skelum at kunnom wy wordha barnbwnden¹ som Gudh giffwy tha skulw thessen fornempda godzen / wara thera / barna møtherne / oc ey
 10 fætherne / Kan / oc thet swa wardha / som Gudh / forbyudhe / at wy barnløs skiliomps at / ware tha thes / godzit / som længer lefwer / æwerdelik ægha / Til thesse fornempda morghon gafwa / woro fasta ærlike men / som her effter nempnas som ær først / aff riddarum / herre Sten Beynktsson rikesins marsk / herr Staffan Vlffsson / herr Niclis Gedda / herr Magnus Hakonsson / aff swenom Thwre Beynktsson, Arwidh Beynktsson / Jønix Beynktsson / Thorkil
 15 Haralzsson / Folke Niclisson / Stangenbærgh / Hakon Halstensson / oc Rawald Magnusson aff Akro / foreskilningx man war ærliken riddare herr Karl Vlffsson laghman i Vplandum / widherwaro man war / ærlikin herra / oc andelikin father / biscop Thordher. Til huilken morgongafwo mere wisso / oc stadhfæstilse / tha henger jach mit jncigle fore thetta breff / oc bedhis jach erlix manz jncigle / oc andelikx fathers biscop Thordz oc alla thesse / andra
 20 ærlika manna riddara · oc swena / som før æra nempde / thera jncigle til witnisbyrdh hengia fore thetta breff meth myno eghno jncigle / Datum et actum Nycopie, anno Dominj Mille-simo trecentesimo octogesimo primo, dominica proxima post octauam Ephiphanie, presentibus fidedignis vt superius est notatum etc.

16 riddare] *Rättat (över raden) från man.*

¹ *D.v.s. 'person som har barn (med ngn)', se SAOB: barnbunden.*

10323

1381 januari 21

(Lübeck)

Arnold Sparenberch upprättar sitt testamente. Till förbättring av gator och vägar ger han 8 skilling. Till byggandet av Mariakyrkan ger han 5 mark. Till byggandet av alla övriga kyrkor i Lübeck samt till S:ta Gertrud och S:t Georg ger han vardera 2 mark penningar. Till de spetälska vid S:t Georg ger han 2 mark; av detta ska vars och ens andel utbetalas kontant. Till de sjuka i Helgeandshuset ger han 2 mark som ska överlämnas kontant. Testamentsexekutorerna ska utsända en pilgrim till Rom, en annan till S:t Theobald (i Thann) och en tredje pilgrim till S:t Matthias i Trier. Exekutorerna ska vidare bistå tolv fattiga i badstugan varje lördag under ett helt år. Till byggandet av kyrkan i Kamen ger han 10 floriner och 5 floriner till Helgeandshuset där. Utfärdaren har 80 mark penningar i en gård som ägs av Hinzeke Vile i byn Petersberg; Hinzeke Vile eller framtida ägare av gården ska årligen ge utfärdaren 8 marks ränta. Hilleke och Greteke van Dattelen, systrar till utfärdarens hustru och nunnor i Rheine, ska under sin livstid komma i åtnjutande av samma 8 marks ränta; efter deras död ska denna 8 marks ränta och nämnda 80 mark på evig tid tillfalla nunnorna i klostret i Rheine. Till Floreke "Bodenswenghen" ger han handelsbolaget och sin insats i detta. Utfärdarens morbror Klaus van